

ОБЩИ УСЛОВИЯ ЗА ПОЛЗВАНЕ НА ЕЛЕКТРОПРЕНОСНАТА МРЕЖА ОТ КРАЙНИ КЛИЕНТИ

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Настоящите Общи условия (ОУ) уреждат взаимоотношенията във връзка с ползването на електропреносната мрежа, възникващи между “Електроенергиен системен оператор” ЕАД, регистрирано в Търговския регистър на Агенцията по вписванията, ЕИК 175201304, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. “Цар Борис III” № 201 и наричано по-долу ОПЕРАТОР от една страна, и съответния краен клиент, присъединен към електропреносната мрежа, и наричан по-долу КЛИЕНТ, от друга.

Настоящите Общи условия са изготвени на основание чл. 104а от Закона за енергетиката (ЗЕ) и са одобрени от КЕВР с Решение № ОУ-3 от 12.12.2018 г. .

II. ОПРЕДЕЛЕНИЯ

В тези ОУ следните термини и изрази, ще имат значенията, дадени по-долу, освен ако контекстът не изисква друго:

1. **„Достъп“** е правото за използване на преносната мрежа за снабдяване с електрическа енергия при условия, определени в действащата нормативна уредба и тези ОУ, като правото на достъп винаги се отнася за определен обект, присъединен към мрежата, съгласно условията на оператора.

2. **„Пренос на електрическа енергия“** е транспортиране на електрическата енергия през преносната мрежа.

3. **„Пренесена електрическа енергия“** е пренесената през електропреносната мрежа енергия до краен клиент и измерена със средствата за търговско измерване.

4. **„Действащо съоръжение“** е електрическо съоръжение, намиращо се под напрежение или такова, което може да бъде поставено под напрежение посредством комутираща апаратура.

5. **„Диспечерско нареждане“** означава всяко нареждане, издадено от ОПЕРАТОРА и получено от КЛИЕНТА в съответствие с настоящите общи условия и действащата нормативна уредба.

6. **„Категория на осигуреност на електрозахранването“** е категорията, съгласно наредбата по чл. 83, ал. 1, т. 1 от Закона за енергетиката (ЗЕ).

7. **„Граница на собственост“** е границата между електрическите съоръжения на ОПЕРАТОРА и тези на КЛИЕНТА и се определя от начина на присъединяване и вида на съоръженията за присъединяване, регламентирани в договора за присъединяване и/или наредбата по чл. 116, ал. 7 от ЗЕ.

8. **„Краен клиент“ (КЛИЕНТ)** е лице, чиито обект/и е/са присъединен/и към електропреносната мрежа и се снабдява посредством нея с електрическа енергия за собствено ползване.

9. **„Обект“** е всяка електрическа инсталация на клиент, отделена по отношение на измерването на електрическата енергия.

10. **„Компетентен орган“** означава всеки национален или местен орган на изпълнителна власт или управление в Република България, агенция, съвет, съд, регулаторен

орган или комисия, имащи власт да задължават, или всяко лице, действащо по силата на закона и имащо власт да дава задължителни препоръки, решения, разрешения или указания на някоя страните по тези ОУ.

11. **„Място на търговско измерване“** е мястото на монтиране на средствата за търговско измерване, чрез които се определя количеството електрическа енергия, потребено от КЛИЕНТА. Мястото на измерване може да не съвпада с границата на собственост на електрическите съоръжения и/или мястото на присъединяване.

12. **„Място на доставка“** е точката на присъединяване на съоръженията, част от електропреносната мрежа, със съоръженията на КЛИЕНТА.

13. **„Резервно захранване“** е захранване на обектите на КЛИЕНТА с електрическа енергия от втори независим източник.

14. **„Средства за търговско измерване“** са технически средства за измерване, които имат метрологични характеристики и са предназначени да се използват за измерване самостоятелно или свързано с едно или повече технически средства и които се използват при продажбата на електрическа енергия.

15. **„Специализирана измервателна апаратура“** е апаратура за измерване на една или повече величини (регистратор или мрежов анализатор), която е сертифицирана за точност и качество на измерване и чрез която се измерват фактора на мощността $\cos \varphi$ за определен период от време и качеството на електрическата енергия в съответствие с приетия стандарт, в т.ч. отклонение на напрежението, несиметрия, трептения (фликер), хармоници и др.

16. **„Съоръжение“** е електропровод, електрическа уредба или производствен агрегат.

17. **„Измервателна система“** включва: измервателни трансформатори; електромери; устройства за комуникации и предаване на данни; допълнителни и спомагателни устройства и вериги, включително табла (шкафове); вторични вериги за измерване, клемореди и предпазители.

III. ПРЕДМЕТ

Чл. 1. ОПЕРАТОРЪТ предоставя на КЛИЕНТА достъп до електропреносната мрежа при спазване на критериите за сигурност, определени с правилата по чл. 83, ал. 1, т. 4 от Закона за енергетиката и пренася до границата на собственост продаваната на КЛИЕНТА от доставчици в и/или извън страната електрическа енергия, срещу заплащането на цени и при условия съобразно тези ОУ.

IV. СРОК

Чл. 2. (1) Одобрените от КЕВР Общи условия влизат в сила 30 дни след първото им публикуване, без да е необходимо изрично писмено приемане от крайните клиенти.

(2) Те имат действие до изменението им или влизането в сила на нови Общи условия, одобрени от КЕВР, или до окончателната им отмяна от съда.

V. ЦЕНИ

Чл. 3. (1) КЛИЕНТЪТ ежемесечно заплаща на ОПЕРАТОРА цена за предоставения достъп до електропреносната мрежа и цена за пренос през нея на база потребена електрическа енергия по цени, утвърдени с решение на КЕВР за съответния регулаторен период.

(2) КЛИЕНТЪТ заплаща надбавка върху стойността на използваната активната електрическа енергия при фактор на мощността ($\cos \varphi$) извън диапазона, регламентиран в наредбата по чл. 36, ал. 3 от ЗЕ, както и надбавка за отдадена към електропреносната мрежа реактивна енергия по цени, определени по реда на наредбата по чл. 36, ал. 3 от ЗЕ.

(3) ОПЕРАТОРЪТ определя размера на дължимото плащане по ал. 1 и ал. 2 на основание данните от средствата за търговско измерване.

VI. ПРАВА, ЗАДЪЛЖЕНИЯ И ОТГОВОРНОСТ НА СТРАНИТЕ

Чл. 4. (1) Всяка от страните се задължава да опазва намиращите се на нейна територия електрически съоръжения и/или инсталации, на които ползвател или собственик е другата страна, да не допуска по трасетата на кабелните и въздушните електропроводи изграждането на постройки и складирането на горива и материали и да не извършва под, над и около същите изкопни работи.

(2) Оперативните взаимоотношения между ОПЕРАТОРА и КЛИЕНТА се определят съгласно наредбата по чл. 115 от ЗЕ и взаимно съгласувани оперативни инструкции.

Чл. 5. ОПЕРАТОРЪТ се задължава:

1. да осигури на КЛИЕНТА достъп до електропреносната мрежа в рамките на допустимата от гледна точка на сигурността на електроенергийната система пропускателна способност на преносната мрежа и до размера на присъединената мощност;
2. да опазва от външни въздействия елементите на средствата за търговско и за контролно измерване, ако те са монтирани на негова територия;
3. да пренася електрическа енергия при условия на равнопоставеност и при отсъствие на дискриминация до всеки клиент присъединен към електропреносната мрежа;
4. да пренася до клиентите електрическа енергия в съответствие с изискванията за качество и безопасност.

Чл. 6. ОПЕРАТОРЪТ има право:

1. Да извършва оглед на електрическите уредби, експлоатирани от КЛИЕНТА, както и измерване на техническите им параметри чрез своя специализирана измервателна апаратура, в случай на съмнения, че същите могат да внасят смущения в работата на електроенергийната система. Ако при огледа и измерването на техническите параметри се установят отклонения и неизправности, от които могат да се очакват смущения или вреди за ОПЕРАТОРА, ОПЕРАТОРЪТ писмено указва на КЛИЕНТА срок за отстраняването им. Констатациите следва да бъдат отразени в констативен протокол, съставен по реда на чл. 61 от настоящите ОУ. В случай че отклоненията/измененията не са отстранени от КЛИЕНТА в указания от ОПЕРАТОРА срок, последният има право да прекъсне временно достъпа до електропреносната мрежа до отстраняването им.

2. Да разпoredи временно прекъсване или ограничаване преноса на електрическа енергия през електропреносната мрежа до КЛИЕНТА, без предизвестие, освен в предвидените в действащата нормативна уредба и в следните случаи:

- (а) при решение/разпoreждане на компетентен орган или юрисдикция;
- (б) когато КЛИЕНТЪТ престане да отговаря на условията за достъп до електропреносната мрежа;
- (в) при наличие на безспорни доказателства за обективни причини, поради които достъпът до електропреносната мрежа за обектите на КЛИЕНТА е станал невъзможен.

3. Временно да прекъсне или ограничи с 3-дневно писмено предизвестие преноса на електрическа енергия към КЛИЕНТА освен в предвидените в действащата нормативна уредба и в следните случаи:

- (а) забавено плащане от страна на КЛИЕНТА на дължими към ОПЕРАТОРА суми, включително и свързани с участието му на пазара на електрическа енергия;
- (б) КЛИЕНТЪТ не изпълни задължението си за представяне на гаранционни обезпечения в срок или за увеличаване или възстановяване на техния размер;
- (в) неизпълнение от страна на КЛИЕНТА на задълженията му по настоящите ОУ, с изключение на случаите, когато от неизпълнението на задълженията произтичат последиствия, попадащи в обхвата на чл. 6, т. 2 от ОУ.
- (г) неизпълнение от страна на КЛИЕНТА на инструкции и предписания, дадени му от ОПЕРАТОРА, в съответствие с правата и задълженията, дадени му от нормативната уредба на Р. България, в т.ч. и описаните в настоящите ОУ;
- (д) когато е бил възпрепятстван достъпът на упълномощени лица на ОПЕРАТОРА до електрическите съоръжения на КЛИЕНТА.

4. На безпрепятствен достъп до всички елементи на измервателната система, разположени в обекти, които са собственост на КЛИЕНТА, за тяхното монтиране, проверка и отчитане на количествата електрическа енергия, по всяко време.

Чл. 7. Във всички случаи, в които ОПЕРАТОРЪТ е прекъснал или ограничил преноса на електрическа енергия през електропреносната мрежа вследствие на причини, за които КЛИЕНТА отговаря, ОПЕРАТОРЪТ възстановява преноса до края на работния ден, следващ деня, в който са били кумулативно налице следните предпоставки:

- (а) отстранена е причината, наложила ограничението или прекъсването;
- (б) КЛИЕНТЪТ е заплатил всички необходими разходи по възстановяването на преноса на електрическа енергия;
- (в) КЛИЕНТЪТ е декларирал писмено наличие на условията за безопасно включване.

Чл. 8. КЛИЕНТЪТ има право:

1. Да получава услугата достъп до електропреносната мрежа за доставяните му количества електрическа енергия.
2. Да получава електроснабдяване в зависимост от категорията на осигуреност с показатели за качество, съгласно чл. 14, ал.1 от настоящите ОУ.
3. Да поиска от ОПЕРАТОРА да организира извършването на проверка или метрологична експертиза на средствата за търговско измерване по реда на Закона за измерванията.
4. Да инсталира собствен източник за резервно хранване при спазване на определените от ОПЕРАТОРА задължителни технически условия.
5. Да бъде своевременно уведомяван за прекъсванията на снабдяването на електрическа енергия от ОПЕРАТОРА в случаите и по реда на тези Общи условия.
6. Да изгради за своя сметка система за контролно измерване на количествата електрическа енергия съгласно правилата по чл. 83, ал. 1, т. 6 от ЗЕ.

7. Да поиска увеличение на предоставената мощност и/или категорията на осигуреност на електрозахранването по реда на наредбата по чл. 116, ал. 7 от ЗЕ.
8. При установяване на неточно измерване и/или неправилно отчитане на измереното количество електрическа енергия, съгласно правилата по чл. 83, ал. 1, т. 6 от ЗЕ и реда, определен в настоящите ОУ, да изисква да бъде извършена корекция на констатираните грешки.
9. Да получи изготвяните от ОПЕРАТОРА протоколи и/или месечни справки за измерените количества пренесена електрическа енергия за обекта и съставяните по реда на настоящите ОУ констативни протоколи.
10. Да получава услугите достъп до и пренос през електропреносната мрежа при условия на равнопоставеност и при отсъствие на дискриминация.

Чл. 9. КЛИЕНТЪТ се задължава:

1. Да ползва мрежата съгласно предоставената за всеки от обектите му мощност, действащите технически изисквания, съответно действащите тарифи за ползване на електропреносната мрежа.
2. Да опазва от външни въздействия измервателните устройства и технически средства, ако те са монтирани в собствения му/ползвания от него имот, да не извършва техническа намеса в тяхната работа и да не използва електрическа енергия без тя да се отчита от средствата за търговско измерване
3. Да предостави на ОПЕРАТОРА електрически схеми на захранване на ползваните от него обекти заедно с технологичните им характеристики (технически данни и режим на работа).
4. Да изпълнява инструкциите и предписанията, дадени му от ОПЕРАТОРА, писмено или устно, по телефона, факса, или по електронен път.
5. Да заплаща в срок дължимите суми за предоставения достъп до електропреносната мрежа и за пренос на електрическа енергия през нея, както и за отдадената и/или потребената реактивна енергия при условията на наредбата по чл. 36, ал. 3 от ЗЕ.
6. Да поддържа всички електрически съоръжения след границата на собственост, използвани от него за снабдяване с електрическа енергия в съответствие с установените нормативно и в обичайната практика технически правила и норми и да спазва оперативната дисциплина.
7. Да поддържа в техническа изправност за своя сметка техническите средства за защита и противоаварийна автоматика (релейна защита, автоматика за автоматично повторно включване - АПВ, автоматично честотно разтоварване - АЧР, автоматично честотно отделяне - АЧО, средства за диспечерско и технологично управление на енергийната система и други), по предписание на ОПЕРАТОРА и да осигури за своя сметка помещения, захранване и климатизация на тези средства.
8. Да реализира настройките и режима на работа на техническите средства за защита и противоаварийна автоматика, зададени от ОПЕРАТОРА.
9. За нуждите на управлението на електроенергийната система да осигури посочените от ОПЕРАТОРА технически средства и комуникационни възможности (телефон, факс, електронен адрес, телеизмерване и телесигнализация, условия за отчитане от разстояние на средствата за търговско измерване).
10. При извършване на ремонт, реконструкция и/или модернизация на електрическите си уредби и съоръжения, налагащи прекъсване на снабдяването с

електрическа енергия или изменение на условията за ползване на мрежата, да съгласува предварително същите с ОПЕРАТОРА или незабавно да го уведомява за наложителни такива промени, във връзка с извънпланов ремонт, възникнала повреда или други непредвидими обстоятелства.

11. При възникнало нарушение в нормалното електроснабдяване, независимо от обстоятелствата, да информира незабавно ОПЕРАТОРА.
12. В случай че желае достъпът да бъде прекъснат или ограничен, да уведоми писмено ОПЕРАТОРА не по-късно от 14 (четирнадесет) дни предварително, като изрично посочи дата и час на ограничението/прекъсването.
13. Да опазва намиращите се на собствения/ползвания от него имот електрически съоръжения и/или инсталации, и да не допуска по трасетата на кабелните и въздушните електропроводи изграждането на постройки и складирането на горива и материали и да не извършват под, над и около тях изкопни работи или други дейности, които застрашават годността за работа на съоръженията и/или тяхната цялост.
14. Да осигурява на ОПЕРАТОРА достъп до своите електрически съоръжения за извършване на оглед, до елементите на средствата за търговско измерване и измервателните устройства, както и до средствата за телеизмерване и телекомуникация.

VII. ТЕХНИЧЕСКИ УСЛОВИЯ И УСЛОВИЯ ЗА КАЧЕСТВО

Чл. 10. (1) За всички обекти на КЛИЕНТИ, присъединени към електропреносната мрежа преди влизането в сила на Наредбата за присъединяване към преносната и/или разпределителните електрически мрежи на производители и потребители (ПМС № 76 от 9.05.2000 г., ДВ, бр. 40 от 2000 г.), за предоставена мощност на обекта се приема размерът на работната мощност, указан в документ за разрешение на мощност от съответния клон на „Национална електрическа компания” ЕАД или в договора за продажба на електрическа енергия.

(2) За всички обекти на КЛИЕНТИ, присъединени към електропреносната мрежа след влизането в сила на Наредба за присъединяване към преносната и/или разпределителните електрически мрежи на производители и потребители (ПМС №76 от 9.05.2000г., ДВ бр. 40 от 2000г.), които са сключили договори за присъединяване, за предоставена мощност на обекта се приема размерът на предоставената мощност в договора за присъединяване.

(3) За обекти на КЛИЕНТИ, за които няма документи, удостоверяващи искани и предоставени или договорени технически характеристики и параметри за вече присъединени обекти към електропреносната мрежа, КЛИЕНТИТЕ имат право да декларират реално необходимата им предоставена мощност;

(4) В случаите по ал. 3 ОПЕРАТОРЪТ определя присъединената мощност, размерът на предоставената мощност съгласно критериите за сигурност, определени с правилата по чл. 83, ал. 1, т. 4 от Закона за енергетиката, а категорията по осигуреност – съгласно фактическото присъединяване.

(5) КЛИЕНТИТЕ имат право да подадат искане за увеличаване или намаляване на определената по ал. 4 мощност от ОПЕРАТОРА.

(6) При потреблението на активна енергия, КЛИЕНТЪТ не трябва да предизвиква превишаване на максимално допустимото натоварване на нито един елемент от електрическата мрежа.

Чл. 11. (1) Присъединяване на КЛИЕНТ към преносната мрежа, както и увеличение на

необходимата предоставена мощност на присъединен КЛИЕНТ се допуска, ако:

1. КЛИЕНТЪТ е изпълнил изискванията, посочени в наредбата по чл. 116, ал. 7 от ЗЕ;
2. са изпълнени техническите, проектните и експлоатационните изисквания, посочени в действащата нормативна уредба;
3. КЛИЕНТЪТ е сключил договор за присъединяване с ОПЕРАТОРА.

Чл. 12. КЛИЕНТЪТ предоставя еднолинейни схеми на собствените си електрически уредби.

Чл. 13. Техническите параметри и изисквания по отношение присъединяването на конкретния обект на КЛИЕНТА към електропреносната мрежа, в т.ч. допустимо внасяне на хармоници (THD) от КЛИЕНТА, допустима несиметрия на напреженията, допустими трептение (фликер), изисквания по отношение обем, организация и настройки на релейните защиты на КЛИЕНТА, изисквания при експлоатация на електроудъгови пещи и т.н., се определят в процеса на присъединяване и следва да са в съответствие с изискванията на правилата по чл. 83, ал. 1, т. 4 от ЗЕ, касаещи присъединяването на обекти на клиенти.

Чл. 14. (1) ОПЕРАТОРЪТ пренася за КЛИЕНТА до границата на собственост електрическа енергия с номинално напрежение и с показатели за качество, определени в стандарт БДС EN 50160:2010/A1:2015 (вкл. последващи негови изменения, допълнения или заменящ го в бъдеще стандарт), при договорените мощност и категория по осигуреност на електроснабдяването.

(2) Категорията по осигуреност, при която ОПЕРАТОРЪТ пренася електрическата енергия през електропреносната мрежа до КЛИЕНТА е трета, освен ако при присъединяването на обекта не е договорена друга, по-висока категория. КЛИЕНТЪТ има право да изгради за своя сметка резервно електрическо захранване за обекта от независим източник.

(3) По-висока категория по осигуреност на електрозахранването се осигурява от ОПЕРАТОРА, след подадено от КЛИЕНТА заявление по реда на наредбата по чл. 116, ал. 7 от ЗЕ. Разходите по осигуряване на по-високата категория по осигуреност са за сметка на КЛИЕНТА.

VIII. ИЗМЕРВАНЕ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ И МОЩНОСТ

Чл. 15. (1) Средствата за търговско измерване на отдадената/консумирана към/от преносната мрежа електрическа енергия са собственост на ОПЕРАТОРА.

(2) Изграждането и поддържането на средствата и системите за търговско измерване на електрическа енергия се извършва в съответствие с правилата по чл. 83, ал. 1, т. 6 от ЗЕ.

(3) ОПЕРАТОРЪТ има право да инсталира специализирана измервателна апаратура - регистриращи и/или мрежови анализатори, която поддържа за своя сметка.

Чл. 16. ОПЕРАТОРЪТ, в съответствие със ЗЕ, посочва местата на монтиране на средствата за търговско измерване на количествата електрическа енергия за всеки обект поотделно.

Чл. 17. (1) Пренесените количества електрическа енергия, за които КЛИЕНТЪТ дължи плащане по тези ОУ, се определят чрез показанията на средствата за търговско измерване, собственост на ОПЕРАТОРА и се посочват в двустранни протоколи, и/или месечни справки

за измерването.

(2) Количествата използвана и отдадена реактивна електрическа енергия, за които КЛИЕНТЪТ дължи плащане на надбавки по чл. 3, ал 2 от тези ОУ, се определят чрез показанията на средствата за търговско измерване, собственост на ОПЕРАТОРА, по реда на наредбата по чл. 36, ал. 3 от ЗЕ и се посочват в двустранни протоколи, и/или месечни справки за измерването.

(3) Изчислителните схеми, по които се определят количествата електрическа енергия по ал. 1 и ал. 2 от настоящия член се описват при необходимост в индивидуалните технически приложения по чл. 63, ал. 2.

(4) Месечните справки се изготвят от ОПЕРАТОРА и се предоставят на КЛИЕНТА не по-късно от 4-то число на месеца, следващ отчетния.

Чл. 18. Отчетният период по тези ОУ е от 00.00 часа на първия ден до 24.00 часа на последния ден от месеца.

Чл. 19. КЛИЕНТЪТ няма право да въздейства, преустройва, ремонтира или да заменя елементите на системите за търговско измерване на електрическата енергия.

Чл. 20. По желание на КЛИЕНТА и за негова сметка, при техническа възможност и след съгласуване с ОПЕРАТОРА, КЛИЕНТЪТ може да изгради системи за контролно измерване, отделни от търговските, в местата на търговско измерване, като използва отделни намотки на токовите трансформатори, както и отделни вериги на напреженовите трансформатори. Средствата за контролно измерване не могат да бъдат с по-лоши метрологични показатели от средствата за търговско измерване. При повреда на средствата за търговско измерване, установено с двустранен протокол, данните от контролните електромери могат да се използват за целите на установяване на дължимите суми за услугата пренос, достъп и на надбавките по чл. 3, ал. 2 от настоящите ОУ.

Чл. 21. В случай, че елементи на системите за търговско и контролно измерване са монтирани на територията на КЛИЕНТА, същият следва да информира по факс и телефон ОПЕРАТОРА за повреди и прекъсване на работата им в срок до 8 часа след възникването на повреда.

Чл. 22. При смяна, заличаване или монтиране на елемент от средствата за търговско измерване, се съставя протокол между КЛИЕНТА и ОПЕРАТОРА.

Чл. 23. (1) КЛИЕНТЪТ няма право да поврежда и/или унищожава пломба, знак или друго контролно приспособление, поставени от ОПЕРАТОРА или от други оторизирани лица.

(2) Всички пломби, знаци или други контролни приспособления, поставени върху елементите за търговско и контролно измерване от ОПЕРАТОРА или от други оторизирани лица, се описват в констативни протоколи, подписани между страните по настоящите ОУ.

(3) В случай, че КЛИЕНТЪТ е поискал проверка на елементите на средствата за търговско измерване и те не отговарят на техническите и метрологични характеристики, съгласно действащото законодателство, разходите по поисканата проверка са за сметка на ОПЕРАТОРА.

(4) В случай, че КЛИЕНТЪТ е поискал проверка на елементите на средствата за търговско измерване и те отговарят на техническите и метрологични характеристики, съгласно

действащото законодателство, разходите по поисканата проверка са за сметка на КЛИЕНТА.

Чл. 24. (1) Техническа проверка на средствата за търговско измерване или смяна или промяна на параметризиращата програма на електромерите се извършва в присъствието на КЛИЕНТА, като се съставя констативен протокол по реда на чл. 61. За необходимостта от извършване на горното и с цел осигуряване присъствието на КЛИЕНТА или негов представител се извършва уведомяване на КЛИЕНТА в оперативен порядък по телефон, а в случай на липса на възможност за осъществяване на телефонен контакт или при получен отказ за осигуряване на представител от негова страна се извършва и уведомяване по реда на чл. 29 от настоящите ОУ.

(2) Ако при проверката по предходната алинея или при проверка по реда на Закона за измерванията и по реда на правилата по чл. 83, ал. 1, т. 6 от ЗЕ се установи неправилно и/или неточно измерване и/или изчисляване на пренесените количества електрическа енергия, двете страни изготвят протокол за действително пренесените количества електрическа енергия, по периоди на действие на утвърдените от КЕВР цени, на база техническите констатации и информацията за всички величини и събития, регистрирани от средствата за търговско измерване и спомагателните устройства.

(3) В случай на неизмерване, неправилно и/или неточно измерване на пренесените количества електрическата енергия, се подписва протокол между страните, в който ОПЕРАТОРА на средствата за търговско измерване определя и съгласува реалните количества с КЛИЕНТА. ОПЕРАТОРЪТ коригира сметката на КЛИЕНТА най-много до датата на последното отчитане, което е прието от КЛИЕНТА без възражения със справката по чл. 17, ал. 1 и 2.

Чл. 25. Когато по реда на чл. 117, ал. 8 от ЗЕ съоръжения на КЛИЕНТА се ползват за целите на преобразуване и/или пренос на електрическа енергия до други клиенти, измерената електрическа енергия за тези клиенти от средства за търговско измерване, които са монтирани след мястото/местата за търговско измерване на електрическата енергия за КЛИЕНТА, се приспада от количествата, измерени от средствата за търговско измерване за КЛИЕНТА. Цените по чл. 3 се дължат от КЛИЕНТА върху количества определени по описания по-горе ред. .

IX. ДОСТЪП ДО СРЕДСТВАТА ЗА ТЪРГОВСКО ИЗМЕРВАНЕ

Чл. 26. (1) В случай че средствата за търговско измерване или други контролни приспособления и елементи от електропреносната мрежа, собственост на ОПЕРАТОРА, се намират в имот на КЛИЕНТА, КЛИЕНТЪТ е длъжен да осигурява достъп на представители на ОПЕРАТОРА до тях за монтиране, проверка, контрол, отчитане и обслужване.

(2) ОПЕРАТОРЪТ уведомява най-малко веднъж годишно КЛИЕНТА за представителите на ОПЕРАТОРА, за които следва да се осигури посочения в ал. 1 достъп.

(3) В случаите, когато обекта на КЛИЕНТА е част от приетия с постановление на Министерския съвет „Списък на стратегическите обекти и дейности от значение за националната сигурност“ за обезпечаване на достъпа по ал. 1, съответните представители на ОПЕРАТОРА представят на КЛИЕНТА необходимите документи с цел издаване по съответния ред на разрешение за работа в стратегически зони на стратегически обект или в зони, свързани с изпълнение на стратегическа дейност.

(4) В случай че КЛИЕНТ откаже да осигури или възпрепятства достъпа на ОПЕРАТОРА за контрол и обслужване на електрически съоръжения и в частност контрол и проверка на

място или подмяна на средства за търговско измерване за проверка по реда Закона за измерванията, ОПЕРАТОРЪТ има право, след като даде на КЛИЕНТА 7 (седем) дневен срок за предоставяне на достъп, за което КЛИЕНТЪТ се уведомява по реда на чл. 29 от настоящите ОУ, да преустанови временно преноса на електрическа енергия към обекта на КЛИЕНТА.

(5) В случаите, в които по силата на тези ОУ КЛИЕНТЪТ е длъжен да осигурява достъп на представители на ОПЕРАТОРА до частта от имота си, в която са монтирани електрически съоръжения и апарати на ОПЕРАТОРА, достъпът следва да бъде осигурен в периода от 08:00 (осем) до 18:00 (осемнадесет) часа, а в случаите за отстраняване на аварии – по всяко време (от 00:00 /нула/ до 24:00 /двадесет и четири/ часа), в зависимост от нуждите на ОПЕРАТОРА.

X. ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ

Чл. 27. Всяка от страните посочва съответни лица за оперативни контакти, заедно със съответните адреси, телефонни номера, факсове и e-mail адреси.

Чл. 28. Страните се задължават незабавно да се информират за всяка промяна на данните по чл. 27, както и при промяна на данните по търговската/съдебната регистрация, банкови сметки и други обстоятелства, които са от значение за изпълнението на задълженията им по тези ОУ.

Чл. 29. (1) Освен в случаите, когато в тези ОУ и в приложимата нормативна уредба изрично е предвидена друга форма, всички съобщения между страните трябва да бъдат извършени в писмена форма и предадени лично или изпратени чрез писмо, факс или електронна поща на адресите, посочени по реда на този раздел. Съобщението, ще се счита за връчено:

- (а) при лично получаване - с подписването му от упълномощеното лице за контакти;
- (б) в случай на изпращане с писмо - от датата, посочена в обратната разписка;
- (в) в случай на изпращане по факс - при получаване на потвърждение за получаване от факсовия апарат на получателя, ако съобщението е получено в работен ден до 17.00 часа, а в противен случай на първия работен ден, следващ деня на изпращането му;
- (г) в случай на изпращане по електронната поща - връчването на електронен адрес се удостоверява с копие от електронния запис за това

(2) Сроковете, посочени в уведомлението и съобщенията, се определят съгласно разпоредбите на Глава Седма от Гражданския процесуален кодекс.

(3) При липса на писмени уведомления по настоящите общи условия, в случаите, когато такава се изисква, изправната страна не носи отговорност за настъпили вреди.

XI. ОТГОВОРНОСТ НА СТРАНИТЕ

Чл. 30. (1) ОПЕРАТОРЪТ носи отговорност за вреди, които са могли да бъдат предвидени при пораждаване на задължението и са пряка и непосредствена последица от негов неправилен отказ за предоставяне на достъп или неправилен преустановяване или ограничаване на преноса и снабдяването. В случай, че ОПЕРАТОРЪТ недобросъвестно не изпълни свое задължение, носи отговорност за всички преки и непосредствени вреди.

(2) ОПЕРАТОРЪТ дължи обезщетение на КЛИЕНТИТЕ при отклонение от допустимите показатели за качество на електрическата енергия в размер на 10 % от дължимата от КЛИЕНТА цена за достъп на база използваните количества електрическа енергия с

доказани отклонения в качеството, регистрирани от изправни регистриращи апарати, монтирани на мястото на измерване на електрическата енергия, без да е превишена предоставената мощност.

(3) Обезщетение по предходната алинея не се дължи, в случай че отклонението от допустимите показатели за качество се предизвиква от електрическите уредби, инсталации и/или приемници на електрическа енергия в обекта на КЛИЕНТА, или вследствие на превишаване на предоставената мощност за обекта.

Чл. 31. В случаите, когато КЛИЕНТЪТ е допринесъл за настъпване на вредите, отговорността по горния член се намалява съответно.

Чл. 32. ОПЕРАТОРЪТ не носи отговорност за вреди при преустановяване на достъпа, съответно ограничаване или преустановяване на преноса, когато това е извършено в изрично предвидените от закона случаи, ако е изпълнил задължението си за предизвестие, в случаите, когато такова се изисква, както и при непреодолима сила.

Чл. 33. КЛИЕНТЪТ носи отговорност за вреди, нанесени на ОПЕРАТОРА, в следните случаи:

- (а) несъгласувана с ОПЕРАТОРА промяна на схемата на свързване на електрическите съоръжения;
- (б) при извършване на оперативни действия, несъгласувани с ОПЕРАТОРА, довели до нарушаване на нормалната работа на ЕЕС;
- (в) при нарушаване на нормалното електроснабдяване на трети лица;
- (г) когато сменя или поврежда средство за търговско измерване, знак, пломба или друго контролно приспособление, поставено от ОПЕРАТОРА;
- (д) използване на неизправни или необезопасени електрически уредби, мрежи и инсталации;
- (е) инсталира собствен източник за резервно захранване без да уведоми писмено ОПЕРАТОРА, използва неизправни или необезопасени електрически уредби, мрежи и инсталации;
- (ж) при самоволно възстановяване на захранването, след извършено прекъсване от ОПЕРАТОРА.

Чл. 34. В случаите на причинени вреди, увредената страна е длъжна в срок до 2 (два) дни от тяхното настъпване или узнаване да уведоми другата страна, чрез изпращане на уведомително писмо по реда, описан в чл. 29 от настоящите ОУ.

Чл. 35. В срок до 24 (двадесет и четири) часа от получаване на уведомлението по чл. 34, другата страна е длъжна да изпрати свой представител за съставяне на констативен протокол за нанесените щети.

Чл. 36. Пострадалата страна губи правото си на обезщетение ако не спази срока по чл. 34 или не даде достъп до ползваните от нея съоръжения/обекти на представителя по чл. 35.

Чл. 37. При непостигане на съгласие относно съдържанието на констативния протокол или

стойността на нанесените щети, спорът се разрешава по реда на чл. 38.

Чл. 38. Всички спорове, породени от тези ОУ или отнасящи се до тях, включително спорове, отнасящи се до тяхното тълкуване, недействителност, изпълнение или прекратяване, както и спорове за попълване празнота в ОУ или съобразяването им с нововъзникналите обстоятелства, както и противоречия, претенции или различия, произтичащи от или във връзка с настоящите ОУ, ще бъдат отнасяни за разрешаване до компетентния съд в София, България.

ХII. ОСВОБОЖДАВАНЕ ОТ ОТГОВОРНОСТ В СЛУЧАИТЕ НА НЕПРЕОДОЛИМА СИЛА (форсмажор)

Чл. 39. Страните не носят отговорност, когато частичното или пълно неизпълнение на задълженията им се дължат на непреодолима сила. Обстоятелства на непреодолима сила са непредвидени и непредотвратими събития или комбинация от събития с извънреден характер, извън контрола на страните, възникнали след влизане в сила на настоящите ОУ, включително без ограничение: война, саботаж, въстания, революция, бунт, терористични актове, експлозия, пожар, природни бедствия (наводнения, земетресения, гръм, буря, ураган, торнадо, проливен дъжд, градушка, свличане, срутвания на земни маси, заледрявания, обледявания и др.), промяна в законодателството, акт със задължителен характер, издаден от компетентен административен орган, съд или юрисдикция и др.

Чл. 40. При наличието на обстоятелства на непреодолима сила, страните се задължават взаимно да се уведомяват във възможно най-кратки срокове за началото на обстоятелствата, освен в случаите, в които насрещната страна е знаела или е била длъжна да знае за настъпването и последиците от Форсмажорно обстоятелство, както и да положат всички необходими усилия за намаляване или предотвратяване на вредите и последициите от тези обстоятелства.

Чл. 41. Потвърждаване на обстоятелствата на непреодолима сила се извършва със сертификат, издаден от БТПП в срок от 14 (четирнадесет) дни от началото на непреодолимата сила, освен когато обстоятелството има характер, неподлежащ на потвърждаване по такъв начин.

Чл. 42. В случай, че страната, позоваваща се на непреодолима сила, не изпрати уведомлението за началото на обстоятелствата по чл. 40, когато по силата на същият последното е било необходимо и/или не потвърди обстоятелството в указания срок по чл. 41, страната губи правото си да се позовава на непреодолима сила. Уведомлението се извършва писмено, чрез изпращане на уведомително писмо по реда, описан в чл. 29 от настоящите ОУ.

Чл. 43. Докато трае непреодолимата сила изпълнението на задълженията на страните се спира.

Чл. 44. В случай, че непреодолимата сила продължи повече от 180 (сто и осемдесет) дни, всяка от страните има право да прекрати отношенията по тези ОУ.

ХIII. ФАКТУРИРАНЕ И ПЛАЩАНЕ

Чл. 45. (1) ОПЕРАТОРЪТ издава фактури за дължимите суми по чл. 3, ал. 1 и ал. 2. Всяка

фактура съдържа:

1. Номер/а на месечен/ни протокол/и или справка/и за измерването;
2. Вида на услугата, която се фактурира;
3. Период, за който се фактурира;
4. Измерено количество електрическа енергия;
5. Мерна единица;
6. Единична цена;
7. Стойност без ДДС;
8. ДДС;
9. Обща стойност с ДДС;
10. Валута на фактуриране;
11. Срок на плащане;
12. Начин на плащане.

(2) Фактурите по ал. 1 се издават ежемесечно от ОПЕРАТОРА въз основа на справка/данни за измерени количества електрическа енергия по показания на средствата за търговско измерване, за всеки отчетен календарен месец с дата последният ден на месеца и се изпращат на КЛИЕНТА по факс или по електронна поща не по-късно от петия ден на месеца, следващ отчетния.

(3) Оригиналът на фактурата се изпраща по пощата с обратна разписка, освен в случаите, когато КЛИЕНТЪТ се е съгласил да получава електронна фактура.

Чл. 46. Срокът за плащане на задълженията на КЛИЕНТА по издадена от ОПЕРАТОРА фактура е до 10 /десето/ число на месеца следващ отчетния като неполучаването на фактурата в оригинал не освобождава КЛИЕНТА от задължението му да заплати сумите по нея в договорения срок.

Чл. 47. Плащанията се извършват чрез банков превод с платежно нареждане по банковата разплащателна сметка, посочена във фактурата по чл. 45.

Чл. 48. При получаване на фактурата КЛИЕНТЪТ има право да я оспори в срок от 10 работни дни, за което писмено уведомява насрещната страна, като оспорването няма отлагащо действие върху срока за плащане по фактурата.

Чл. 49. В случай, че ОПЕРАТОРЪТ приеме оспорването по предходната алинея, той издава данъчно дебитно/кредитно известие до края на месеца, в който е прието оспорването, и го изпраща на длъжника по факс или електронна поща. Оригиналите на дебитните/кредитните известия се изпращат по пощата с обратна разписка.

Чл. 50. Задълженията по издадените дебитни/кредитни известия се заплащат в срок от 5 работни дни от датата на получаването им по който и да е от начините по чл. 49.

Чл. 51. Преизчисляването на задълженията трябва да бъде извършвано при промяна на данните за измерените количества електрическа енергия със задна дата, когато тази промяна се дължи на неточности при отчитане, обработка и валидиране на информацията от

средствата за търговско измерване, прилагане на процедура за заместване на данни или изменения в нормативната уредба.

Чл. 52. Промяната се извършва въз основа на протокол за коригиране на констатираните грешки в измерването, подписан между КЛИЕНТА и ОПЕРАТОРА, като се издават съответните дебитни/кредитни известия.

Чл. 53. Задължението за плащане се счита за изпълнено в срок, ако цялата дължима сума постъпи по банковата сметка на ОПЕРАТОРА най-късно до 17.00 часа в деня на падежа съгласно издадената фактура, а когато денят на падежа е неработен ден - до 17.00 часа на първия следващ работен ден.

Чл. 54. При превеждане на дължимите суми, страната, извършваща плащането, задължително посочва основанието за плащане.

Чл. 55. (1) При забавено изпълнение на парични задължения по тези ОУ, неизправната страна дължи на изправната мораторна лихва в размер на 0,05 % върху стойността на просроченото плащане за всеки ден на забавата до деня на реално изплащане на дължимата сума.

(2) Когато преведената сума по предходната ал. 1 не е достатъчна да покрие лихвите и главницата, първо се погасяват лихвите.

XIV. ОБЕЗПЕЧЕНИЯ

Чл. 56. (1) За обезпечаване на задълженията си по чл. 3 от тези ОУ КЛИЕНТЪТ предоставя обезпечение в полза на ОПЕРАТОРА под формата на неотменяема и безусловна банкова гаранция, издадена по образец на ОПЕРАТОРА за съответната календарна година и със срок на валидност до 31 януари на следващата календарна година или паричен депозит по сметка на ОПЕРАТОРА. Тези обезпечения подлежат на ежегодна актуализация до 15-то число на м. декември за всеки следващ 12 месечен период.

(2) Размерът на гаранционното обезпечение се определя от ОПЕРАТОРА на база най-голямото месечно количество енергия, потребено от КЛИЕНТА за последните 12 месеца, умножено по сбора от действащите цени за достъп и пренос, утвърдени от КЕВР, с включен ДДС, заедно с надбавките за отдадена/използвана реактивна енергия, по коефициент 1,5.

(3) При нарастване на потребяваните количества спрямо базата по предходната алинея КЛИЕНТЪТ е длъжен да увеличи размера на гаранционното обезпечение в изискуемия размер до три работни дни от съответното уведомление на ОПЕРАТОРА.

(4) ОПЕРАТОРЪТ усвоява банковата гаранция или паричния депозит, когато задълженията за плащане по тези ОУ не са изпълнени в срок, за което уведомява КЛИЕНТА по факс или по електронна поща.

(5) В 3 (три) дневен срок от уведомлението за усвояване на гаранцията или депозита КЛИЕНТЪТ е длъжен да предостави ново обезпечение в изискуемия размер.

XV. УСЛОВИЯ ЗА ПРЕУСТАНОВЯВАНЕ НА ДОСТЪПА/ПРИСЪЕДИНЯВАНЕТО ИЛИ ПРЕУСТАНОВЯВАНЕ НА ПРЕНОСА И СНАБДЯВАНЕТО С ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ

Чл. 57. (1) Освен в случаите и при условията, предвидени по реда на чл. 6 и чл. 26, ал. 4 от ОУ ОПЕРАТОРЪТ има право да преустанови временно преноса и снабдяването през електропреносната мрежа на обекта на КЛИЕНТА:

1. По искане на съответния Доставчик от последна инстанция, Обществен доставчик, Краен снабдител и търговец на електрическа енергия при неизпълнение на задължението за своевременно заплащане на всички дължими суми във връзка със снабдяването с електрическа енергия:

1.1. ОПЕРАТОРЪТ е длъжен да преустанови преноса на електрическа енергия към крайните клиенти;

1.2. При изпълнение на задължението си по т. 1.1. ОПЕРАТОРЪТ не носи отговорност за вредите, причинени от преустановяване преноса и снабдяването на електрическа енергия.

2. По писмено искане на КЛИЕНТА.

2.1. Условията за преустановяване на преноса и електроснабдяването по писмено искане на КЛИЕНТА са:

(а) При подаване писмено искане от КЛИЕНТА по реда на чл. 29 от тези ОУ ОПЕРАТОРЪТ преустановява преноса и електроснабдяването за определен срок.

(б) Искането следва да съдържа датата, часа и продължителността на желаното от КЛИЕНТА преустановяване и се подава не по-късно от 14 (четирнадесет) дни преди датата на прекъсването.

(2) Временното преустановяване на преноса и снабдяването с електрическа енергия на основание на ал. 1 не може да се извършва в почивен или празничен ден, както и в деня, който го предшества.

Чл. 58. (1) ОПЕРАТОРЪТ преустановява достъпа/присъединяването на конкретен КЛИЕНТ към електропреносната мрежа в следните случаи:

1. По искане на КЛИЕНТА, заявено писмено 14 (четирнадесет) дни предварително;

2. По решение на компетентен орган, овластен по силата на ЗЕ или друг закон.

(2) В случай на подадено писмено заявление от КЛИЕНТ за прекратяване на присъединяването, на взаимно договорени дата и час, в присъствието на КЛИЕНТА и/или упълномощено от него лице, представител на ОПЕРАТОРА отчита използваната до този момент електрическа енергия, след което се прекъсва преноса и електроснабдяването на обекта. След заплащане от КЛИЕНТА на всички дължими суми към ОПЕРАТОРА, определени по реда на настоящите ОУ договорните отношения се считат за прекратени.

(3) В случай че в обекта на КЛИЕНТА има монтирани съоръжения (в т.ч. и изградена система за търговско измерване на електрическата енергия) при прекратяване на присъединяването ОПЕРАТОРЪТ разполага с до 30 (тридесет) дни, за да демонтира и изнесе цялото свое имущество от обекта на КЛИЕНТА.

Чл. 59. (1) В случаите, в които ОПЕРАТОРЪТ е преустановил временно преноса и

снабдяването през електропреносната мрежа на обекта на КЛИЕНТА по реда на чл. 57 от настоящите ОУ, ОПЕРАТОРЪТ възстановява преноса, респ. снабдяването при наличие на следните предпоставки:

- (а) отстранена е причината, наложила ограничението или преустановяването, за което ОПЕРАТОРЪТ е бил уведомен по реда на чл. 29 от настоящите ОУ от съответния лицензиант по ЗЕ (в случаите по чл. 57, ал. 1, т. 1) или КЛИЕНТА (в случаите по чл. 57, ал. 1, т. 2);
  - (б) в случаите по чл. 57, ал. 1, т. 2 КЛИЕНТЪТ е декларирал писмено наличие на условията за безопасно включване;
- (2) в уведомлението по ал.1, б. „а“ изрично е посочена дата и час за възстановяване на електрозахранването на КЛИЕНТА или за отмяна на ограничението на преноса.

Чл. 60. Всички уведомления и заявки подавани по повод преустановяване или прекратяване на преноса и снабдяването с електрическа енергия на обект на КЛИЕНТ се извършват в сроковете, определени в наредбата по чл. 115 от ЗЕ.

XVI. КОНСТАТИВНИ ПРОТОКОЛИ

Чл. 61. (1) В случаите, в които по силата на тези Общи условия се съставя констативен протокол, той се подписва от представители на ОПЕРАТОРА и от КЛИЕНТА или негов представител.

(2) За необходимостта от съставяне на констативен протокол по ал. 1 и с цел осигуряване присъствието на КЛИЕНТА или негов представител се извършва уведомяване на КЛИЕНТА по следния начин:

1. в оперативен порядък по телефон;
  2. в случай на липса на възможност за осъществяване на телефонен контакт или при получен отказ за осигуряване на представител от негова страна се извършва и уведомяване по реда на чл. 29 от настоящите ОУ.
- (3) Ако КЛИЕНТЪТ, въпреки извършеното уведомление по реда на предходната алинея, не присъства или ако присъства и откаже да подпише констативния протокол, протоколът се подписва от поне двама представители на ОПЕРАТОРА и в него се отбелязва присъстващите на проверката и отказа за подписване на КЛИЕНТА или на неговия представител.
- (4) В случай, че КЛИЕНТЪТ не присъства при съставянето на протокола, ОПЕРАТОРЪТ го изпраща на КЛИЕНТА по реда за изпращане на документи съгласно тези Общи условия.
- (5) КЛИЕНТЪТ подписва протокола по чл. 24 ал. 1 в срок от 3 (три) работни дни от предоставянето му от ОПЕРАТОРА, но не по-късно от четвъртия ден на месеца, следващ отчетния, когато протоколът се отнася за отчетния месец.
- (6) При неявяване на КЛИЕНТА и/или при отказ от негова страна да подпише протокола по чл. 24, съставеният от ОПЕРАТОРА протокол е обвързващ за страните.

XVII. ДОПЪЛНИТЕЛНИ УСЛОВИЯ

Чл. 62. Прилагането на настоящите ОУ изключва всички предходни договорености между страните, направени във връзка с предоставянето на достъп и преноса на електрическа енергия през електропреносната мрежа.

Чл. 63. (1) ОПЕРАТОРЪТ публикува одобрените от КЕВР Общи условия най-малко в един централен всекидневник и един местен всекидневник и на интернет страницата си.

(2) Индивидуални технически приложения към тези общи условия могат да се изготвят като:

1. те конкретизират единствено идентификацията на КЛИЕНТА, списъка на обектите и средствата за търговско измерване на количествата електрическа енергия на КЛИЕНТА, технически параметри в мястото на потребление и еднолинейни схеми на присъединените обекти на КЛИЕНТА, необходимите за издаване на коректни документи фирмени данни и информация за комуникацията между страните.

2. при непредоставяне от страна на КЛИЕНТА на необходимите технически данни по т. 1, ОПЕРАТОРЪТ ги определя по оперативен път.

Чл. 64. (1) Промени в тези Общи условия се извършват по реда за тяхното влизане в сила.

(2) Проектите на изготвените предложения за промени в ОУ се обсъждат публично и се публикуват от ОПЕРАТОРА за информация на КЛИЕНТИТЕ.

(3) В случай на окончателен съдебен акт, с който се отменя действието на разпоредби от настоящите ОУ, отменените разпоредби в ОУ не се прилагат. ОПЕРАТОРЪТ оповестява съдебния акт пред КЛИЕНТИТЕ посредством средствата за масова информация и го помества на Интернет страницата си.

(4) Ако една или повече от клаузите на тези ОУ бъдат отменени, това не води до недействителност на целите ОУ.

ПРАВИЛА ЗА РАБОТА С КРАЙНИ КЛИЕНТИ НА ЕЛЕКТРОПРЕНОСНАТА МРЕЖА

Общи положения

Чл. 1. (1) С настоящите Правила за работа с крайни клиенти (Правилата) се уреждат реда и начина за работа с крайни клиентите на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД /ЕСО ЕАД/, в качеството му на оператор на електропреносната мрежа, съгласно изискванията на чл. 38в от Закона за енергетиката.

(2) Настоящите Правила са изготвени на основание на чл. 38в от Закона за енергетиката (ЗЕ), чл. 14 от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката (НЛДЕ) и притежаваната от ЕСО ЕАД лицензия за осъществяване на дейността „пренос на електрическа енергия през електропреносната мрежа“.

Чл. 2. Достъпът до и преносът през електропреносната мрежа са услуги от обществен интерес, които се предоставят при условия на равнопоставеност и при отсъствие на дискриминация.

Чл. 3. (1) До Централно управление на ЕСО ЕАД на адрес гр. София, бул. „Цар Борис III“ №201 се подават всички искания за проучване на условията за присъединяване на обект на краен клиент към електропреносната мрежа, за сключване на договори и предоставяне на други услуги, свързани с лицензионната дейност на дружеството.

(2) Служителите в Централно управление, Централно диспечерско управление, както и всички Мрежови експлоатационни райони, съдействат на крайните клиентите по всички въпроси, свързани с процедурата по присъединяване, достъпа и преноса на електрическа енергия през електропреносната мрежа, пазара на електрическа енергия и други услуги.

(3) Действащите нормативни документи са публикувани на сайта на ЕСО ЕАД / www.eso.bg /.

Чл. 4. (1) Всички молби, заявления, жалби, сигнали и предложения се изпращат до адреса на Централно управление на ЕСО ЕАД, на вниманието на изпълнителния директор.

(2) Крайните клиенти могат да получат информация за:

1. реда и условията за подаване и разглеждане на различните видове заявления, необходимите документи и др.;
2. подадени заявления, искания, молби, жалби и други документи. Справки се правят също така и по телефона и по електронен път. ЕСО ЕАД гарантира достоверността на предоставените справки, дадени единствено по надлежния писмен ред;
3. процеса на процедурата за присъединяване, достъпа и преноса на електрическа енергия през електропреносната мрежа;
4. информация за началната и крайната дата на периода за плащане на дължимата от клиентите сума за мрежови услуги;
5. информация за цените за мрежови услуги;
6. информация за видовете услуги, свързани с лицензионната дейност, предоставяни от ЕСО ЕАД и техните цени;

Информационно обслужване

Чл. 5. (1) Крайният клиент може да подаде писмено искане за предоставяне на информация от ЕСО ЕАД относно:

1. издадени фактури и дължими суми;
2. процедурата по смяната на доставчик на електрическа енергия на обект на клиента;
3. информация за разплащателни сметки във връзка с плащане на услуги;
4. графика и сроковете за отчитане на средствата за търговско измерване и сроковете за плащане;
5. видовете услуги, които ЕСО ЕАД предоставя и цените за тях;
6. реда за подаване на заявления, искания, жалби и сигнали;
7. телефони за информация и сигнали;
8. всяка друга информация и данни свързани с процедурата по присъединяване, достъпа и преноса на електрическа енергия през електропреносната мрежа, която не представлява служебна тайна, класифицирана информация или лични данни, които се предоставят и използват само по реда и при условията на действащото законодателство.

(2) Поисканата информация по ал.1 следва да бъде предоставена на крайния клиент в писмена форма, факс, електронна поща.

Присъединяване към електропреносната мрежа

Чл. 6. Крайните клиенти:

- (1) Подават искане за проучване на условията за присъединяване на обект на краен клиент към електропреносната мрежа, съгласно наредбата по чл. 116, ал. 7 от ЗЕ и заплащат цена за проучване съгласно утвърден от КЕВР ценоразпис, които са публикувани на сайта на ЕСО ЕАД.
- (2) След извършване на проучването и при условие на възможно присъединяване, се сключва договор за присъединяване (предварителен и окончателен).
- (3) След изпълнение на договорите по ал. 2, крайните клиенти подават искане за сключване на договори за достъп и пренос при общи условия по чл. 104а от Закона за енергетиката.

Заявления, свързани с регистрация на свободен пазар:

Чл. 7. На сайта на дружеството са публикувани всички необходими заявления, инструкции и договори, свързани с работата на електроенергийния пазар.

Достъп до информация от измервания на електрическа енергия на крайни клиенти, присъединени към електропреносната мрежа

Чл. 8. ЕСО ЕАД предоставя на клиента достъп до информация за данните от измервания на електрическа енергия за неговите обекти, присъединени към електропреносната мрежа, през сайта на дружеството, чрез предоставяне на потребителско име и парола за достъп.

Ред и условия за подаване на жалби, молби и предложения и срокове за разглеждането им

Чл. 9. (1) Крайните клиенти могат лично или чрез надлежно упълномощено от тях лице, да подават до ЕСО ЕАД искания, молби, жалби, сигнали и предложения.

(2) Всеки краен клиент може да изпрати мнение, становище или препоръка, с което да подпомогне подобряване качеството на работа на ЕСО ЕАД.

(3) Молбите, жалбите, сигналите и предложенията се подават в писмен вид в деловодството на ЕСО ЕАД или с писмо, по факс или електронна поща. Всяка молба, жалба, сигнал и предложение се завеждат в деловодния регистър на ЕСО ЕАД с входящ номер и дата на получаване.

Чл. 10. (1) При подаване на молба, жалба, сигнал и предложение, крайният клиент посочва трите си имена, и/или наименование на юридическото лице, точен адрес, адрес за кореспонденция и телефон за връзка.

(2) ЕСО ЕАД има право да изисква допълнителна информация, както и да извършва проверки и констатации на място.

(3) Не се приемат и обработват анонимни молби, жалби, сигнали и предложения.

Чл. 11. (1) ЕСО ЕАД изпраща писмен отговор на крайния клиент след изясняване на фактите и обстоятелствата от значение за разглеждания случай, в срок до 30 (тридесет) дни от датата на завеждането в деловодния регистър.

(2) При възникване на обективни обстоятелства, възпрепятстващи отговор в срока по ал. 1, ЕСО ЕАД уведомява клиента, като му посочва причините, наложили удължаването на срока.

Тези Правила за работа с крайни клиенти са разработени в съответствие с нормативните актове. При промяна на който и да е нормативен акт, имащ връзка с условията и реда за предоставяне на услугите „достъп“ и „пренос“ на електрическа енергия през електропреносната мрежа, както и при промяна в Общите условия на договорите за достъп и пренос до електропреносната мрежа, приоритет имат текстовете на нормативния акт, съответно, на Общите условия.